
Opdrachtgever:

Paardencentrum Heihof
T.a.v. de heer T. Ancion
Scherpenseelerveeweg 2
6374 CB LANDGRAAF

Datum: 29 mei 2023

Onderwerp:

Rapportage huismus- en boerenzwaluwonderzoek, Paardencentrum Heihof, Landgraaf
(ons kenmerk: 23-1405)

Opgesteld door:

De heer M.J.M. Coenen

Geachte heer Ancion,

Hierbij ontvangt u van ons de resultaten van het eenmalig ter plekke uitgevoerde broedvogelonderzoek ter plekke van het Paardencentrum Heihof. Het onderzoek is uitgevoerd vanwege de voorgenomen sloop en nieuwbouw van enkel opstallen op het perceel. In dat kader is er eerder een quickscan uitgevoerd (ons kenmerk: 21-995, d.d. 4 juli 2022), waarin geconcludeerd is dat er ter plekke beschermde natuurwaarden aangetroffen zijn; te weten jaarrond beschermde nesten van huismus en boerenzwaluw.

Vanwege de voorgenomen sloop en nieuwbouw verdwijnen enkele van deze nesten en hiervoor is een ontheffing noodzakelijk in het kader van de Wet natuurbescherming. In overleg met de provincie Limburg hebben wij het voortouw genomen om dit onderzoek in beperkte mate van intensiteit (in afwijking van de geldende protocollen) uit te voeren, omdat het voortzetten van het gebruik van de manage (namelijk het houden van paarden) en dus de continuering van de aanwezigheid van voedselbronnen voor beide soorten (insecten die op de paardenmest leven) niet in het geding komt. Echter blijft het wel een feit dat de sloop een vernietiging van jaarrond beschermde nesten tot gevolg heeft.

Op basis van bovenstaande uiteenzetting is er afgesproken om één broedvogelronde voor beide soorten te verrichten, waar dan uiteindelijk de maximale mitigatie plicht uit voort komt.

De onderzoeksresultaten en methodiek zijn hieronder beschreven.

Onderzoeksmethodieken

Boerenzwaluw

Het onderzoek naar het gebruik van de paardenstallen door boerenzwaluwen dient uitgevoerd te worden in de periode vanaf april tot september, dit varieert in verband met de omstandigheden tijdens de trek. Dit onderzoek wordt uitgevoerd ter plekke van de paardenstallen door aanwezige nesten te tellen. De optimale periode voor dit onderzoek ligt tussen 1 mei en eind augustus. Hierbij is het normaal gesproken van belang dat de rondes in mei, juni en juli uitgevoerd worden, echter vanwege het feit dat al bekend is dat ze er broeden en dat deze soort jaarlijks terug zal keren is met de provincie besproken dat er volstaan kan worden met één onderzoeksmoment, om daarmee de mitigatie te kunnen gaan bepalen voor de ontheffingsaanvraag.

Onderzoeksmethodiek huismus

Het onderzoek naar het gebruik van de opstallen door huismussen dient normaal gesproken uitgevoerd te worden in de periode tussen 10 maart en 20 juni (datumgrenzen conform Kennisdocument Huismus, versie 1.0 BIJ12 juli 2017). Dit onderzoek dient in de ochtend uitgevoerd te worden op plekken waar de vogels territoriaal gedrag, zoeken naar nesten en door het letten op aanvliegbewegingen van de vogels met nestmateriaal en voedselpakketjes (voor jongen). Ook hiervoor geldt dus dat er normaal gesproken meer onderzoeksmomenten gedurende de broedperiode van de soort (2 veldbezoeken tussen 1 april tot en met 15 mei) benodigd zijn. Maar ook voor deze soort is besproken met de provincie dat er volstaan kan worden met één ronde, waarbij er uiteindelijk ook ingezet wordt op maximale mitigatie van verloren nestlocaties.

De locatie is onderzocht op 16 mei 2023.

Onderzoeksresultaten

Huisumus

In totaal zijn er 37 bewoonde nesten van de huismus aangetroffen, verspreid over meerdere stallen en tussenruimtes.

Het aantal actieve huismussen op en rond de manage waren nauwelijks telbaar. Dit betroffen er naar schatting enkele tientallen (40-60 vogels).

Boerenwaluw

In totaal zijn er 26 nesten of restanten van nesten van boerenwaluw aangetroffen. Aangezien deze soort nog maar aan het begin van het broedseizoen staat zijn ook de restanten van de oude nesten meegeteld, om daarmee een meer realistischer beeld te krijgen. Het aantal actieve dieren tijdens het veldbezoek is geschat op 25-35 dieren.

Houtduif

Er zijn verder vier nesten van houtduiven aangetroffen. De werkzaamheden dienen hier uitgevoerd te worden buiten de broedperiode. Mitigatie van nesten is niet aan de orde, omdat deze niet jaarrond beschermd zijn.

In figuur 2 zijn de nestlocaties zo goed als het ging ingetekend op de locatie.

Figuur 2: Aanwezigheid huismus, boerenwaluw en houtduif

Mitigatieopgaaf

Vanwege de sloop en nieuwbouw van oude stallen is het noodzakelijk om mitigatie te treffen voor beide soorten. De mitigatieopgaaf is vanuit de kennisdocumenten gesteld op 2 nieuwe nestlocaties per verloren gegane nestlocatie. Echter omdat er grote aantallen aanwezig zijn van beide soorten stellen we dit bij naar 1,5 per nestlocatie, omdat er afdoende nestgelegenheden zijn voor de soorten in andere niet te verwijderen stallen.

Dit komt dan neer op:

Boerenwaluw: 35 nestlocaties

Huismus: 50 nestlocaties

Als mitigatie van nesten adviseren we de volgende nesten te gebruiken:

Boerenwaluw: ter mitigatie 35 nesten type APZ-2 (veldshop.nl)

Boerenwaluwnest APZ-2

Huismus: ter mitigatie 50 nesten afwisselende types NKMU10, NKMU11 en NKMU12 (vivarapro.nl)

Huismusnest: NKMU11

NKMU10

NKMU12

De kasten dienen opgehangen te worden op aanwijzing van een deskundig ecooloog, met daarbij een correcte spreiding in bestaande stallen en in de nieuw te realiseren stallen.

Conclusies

- ✚ In de stallen op de manage zijn in totaal 37 huismusnesten en 26 boerenwaluwnesten aangetroffen. Gelet op het aantal aanwezige dieren kunnen deze aantallen hoger zijn, omdat met name de huismussen op beschutte plekken broeden. De boerenwaluwnesten zijn allemaal goed zichtbaar in de stallen omdat deze tegen balk- en plaatconstructies gebouwd worden;
- ✚ Ter mitigatie dienen er 50 huismusnesten aangeboden te worden en 35 boerenwaluwnesten, conform opgave vanuit de Wet natuurbescherming;
- ✚ De sloopwerkzaamheden dienen in elk geval buiten de broedperiode van de soorten (en die van de houtduif) uitgevoerd te worden (buiten half maart en half augustus);
- ✚ Er dient een ontheffingsaanvraag ingediend te worden voor de vernietiging van jaarrond beschermde nesten.

Bijlage 1: Onderzoeksresultaten (A3 formaat)

